

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3775/2019
11.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председник већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца „Еколовита“ д.о.о. из Новог Сада, кога заступа пуномоћник Бранислав Шокац, адвокат из ..., против тужених АА из ..., кога заступа пуномоћник Драган Зарић, адвокат из ... и ББ из ..., коју заступа Дуња Ландека, адвокат из ..., ради побијања правних радњи и утврђења ништавости, вредност предмета спора 10.626.000,00 динара, одлучујући о ревизији првотуженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж бр 4939/18 од 28.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 11.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија првотуженог АА из ... изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж бр 4939/18 од 28.03.2019. године

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сомбору П 27/17 од 06.08.2018. године тужбени захтев је делимично усвојен. Утврђено је да су ништави уговори о поклону непокретности закључени између туженог АА као поклонодавца и тужене ББ као поклонопримца, ближе наведене у изреци првостепене пресуде. Одбачен је захтев тужбе у делу у коме је тражено да се наложи РГЗ-СКН Сомбор брисање промена уписаних у катастар насталих на основу наведених уговора о поклону непокретности. Обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 751.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, па до исплате, а одбијен је захтев за законску затезну камату на трошкове поступка од пресуђења до извршности пресуде.

Апелациони суд у Новом Саду је побијаоном пресудом Гж бр 4939/18 од 28.03.2019. године одбио жалбе странака и потврдио првостепену пресуду Вишег суда у Сомбору. Одбио је захтев тужиоца и тужених за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, благовремену и дозвољену ревизију изјавио је првотужени због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. ЗПП и одлучио да ревизија првотуженог није основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Ревизијом се не указује на постојање других битних повреда, које би могле бити ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП. Неоснован је ревизијски навод о погрешној примени материјалног права.

Према утврђеним чињеницама првотужени је син друготужене. У периоду од 2006. до 2012. године првотужени је био власник предузетничке радње, а затим је током 2010. године постао сувласник тужиоца са 49,8%. Због проблема између чланова друштва тужиоца током 2011. године закључен је уговор о међусобним правима и обавезама којим се првотужени обавезао да на основу преузете опреме тужиоца исплати износ од 90.000 евра у периоду од 5 година, испоруком одговарајуће количине ... . У 2012. години споразум је стављен ван снаге, али су обавезе првотуженог у погледу испоруке робе остале неизмењене, осим у погледу количине. Обзиром да првотужени није извршавао своје обавезе правноснажном пресудом је утврђена његова обавеза да тужиоцу испоручи 210 тона ... и накнади трошкове поступка. У поступку извршења закључком јавног извршитеља од 07.11.2016. године констатовано је да првотужени нема имовине пошто је пренео на мајку, овде друготужену. Првотужени је 2011. и 2014. године као поклонодавац закључио да друготуженом, као поклонопримцем уговоре о поклону непокретности. У посебном парничном поступку, по тужби повериоца ВВ, против првотуженог утврђено је да Уговор о поклону Ов .../... нема правно дејство према овом повериоцу у обиму потребном за намирење његовог новчаног потраживања до износа од 1.418.077,02 динара са потраживаном каматом.

У предметном спору тужилац је поднео тужбу против тужених, ради побијања правних радњи и утврђења ништавости предметних уговора о поклону. У поднеску од 10.10.2017. године тужилац је као примарни поставио захтев за утврђење ништавости спорних уговора, а као евентуални утврђење да побијани уговори немају правно дејство према тужиоцу. На рочишту од 15.12.2017. године првостепени суд је дозволио преиначење тужбе.

Код овако утврђених чињеница и постављеног тужбеног захтева нижестепени судови су усвојили примарни захтев за утврђење ништавости спорних уговора применом одредби члана 51. став 1. и 2. и члана 52. у вези са чланом 103. Закона о облигационим односима. Ово са разлога што су закључили да спорни уговори о поклону имају недостатак у погледу постојања намере даривања, јер су закључени да би првотужени сачувао своју имовину од наплате потраживања поверилаца. То је друготуженој било познато, па представља разлог за ништавост тих уговора.

Ревизијским наводима првотужени оспорава легитимитет тужиоца за подношење тужбе за ништавост уговора због недопуштене побуде. Према становишту ревидента у ситуацији када закон пружа могућност правне заштите тужиоцу кроз институт побијања правних радњи дужника, тужилац који се тим правом не користи у законом прописаном року, нема могућност да побија правни посао у целости, јер га закон ограничава на побијање тог правног посла само у делу који је потребан за намирење његовог потраживања. Стога сматра да су судови усвајањем тужбеног

захтева за утврђење ништавости уговора о поклону погрешно применили материјално право.

Имајући у виду утврђено чињенично стање и правни основ тужиочевог потраживања, Врховни касациони суд налази да схватање ревидента о траженој правној заштити није прихватљиво. Погрешно ревидент закључује да у конкуренцији захтева за утврђење ништавости уговора и побијања правних радњи примат има постављени евентуални тужбени захтев за побијање правних радњи. Истицање разлога ништавости правног посла увек има првенство, посебно када је апсолутно ништав правни посао произвео правне последице. Ништав уговор је противан прописима, јавном поретку или добрим обичајима (члан 103. став 1. ЗОО) и постоји императив да се такав правни посао уклони из правног промета, осим ако закон у одређеном случају не прописује шта друго. Зато истицање ништавости не застарева, на њу се може позивати свако заинтересовано лице, а суд на ништавост пази по службеној дужности (члан 109. ЗОО). Паулијанском тужбом, којом се побијају правне радње дужника, побијају се радње које су пуноважне, јер само тада могу произвести правне последице које су предмет побијања. Побижени правни посао се не елиминише из правног промета већ губи правно дејство у односу на повериоца који га побија и у мери која је потребна за намирање његовог потраживања. Стога се апсолутно ништави правни послови не могу побијати. Зато у конкуренцији правно заштитних захтева по наведена два основа, предност има ништавост уговора, под условом постојања законом прописаних разлога за ништавост.

У конкретном случају правилно су нижестепени судови закључили да су предметни уговори о поклону ништави. Утврђено је да су закључени у одсуству намере даривања. Насупрот томе разлог закључења уговора је био осујећење намирања потраживања поверилаца првотуженог. Уговор који нема основ или је основ недопуштен сагласно одредбама члана 51. став 1. и 2. и 52. ЗОО је ништав. То су разлози због којих је правилно усвојен примарни тужбени захтев, у ком случају се о евентуалном захтеву не одлучује.

На основу изложеног и применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одбио ревизију првотуженог као неосновану и одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић